

Hoofdstuk 3

Het was de ochtend van 21 december 1994. Het landschap zag er leeg en uitgeput uit, met kale bomen, besneeuwde velden en beijzelde karrensporen. De bleke winterzon wierp een vaal geel licht over de troosteloze landerijen en de karige nederzettingen. Op de autoradio klonk *Dido's lament* over verloren liefde: wanhopig, treurig, maar troost gevend. Op het dashboard lagen een paar buttons die hij uit een oude schoenendoos had opgevestigd, memorabilia uit het actiewezen: kernenergie – nee bedankt, ban de bom, geen woning – geen kroning.

Ward had ze uit gewoonte meegepakt, maar wist dat het zinloos was. Niemand droeg ze nog om een politieke boodschap uit te venten of om gelijkgestemden te herkennen. Z'n oude afgedragen spijkerpak had hij in de kast laten hangen, want hij kon zich niet voorstellen dat iemand dat nog droeg.

Het bosweggetje eindigde bij een naargeestige open plek waar op de bevroren grond al een paar oudere auto's stonden. Hij liep naar de bolwoning die ooit als een duurzaam experiment enige landelijke bekendheid had genoten, maar inmiddels door de tijd en de techniek was achterhaald. Boven de woning die als een reusachtige sneeuwbal aan de rand van een kale akker lag, torende een oude windmolen die zich piepend naar de wind richtte.

Een jongetje met mooi, blond krullend haar deed de deur open. 'Hallo,' zei hij, 'ik ben Ra.'

'Oh ... eh ... ook hallo, ik ben Ward.'

Het jochie gaf hem zijn handje en zei wat verrassend: 'Aangenaam, welkom in het zon-ne-wen-de-huis.'

Ra wees hem waar hij zijn jas kon ophangen en vroeg hem zijn schoenen uit te doen. Ward hing zijn jas op en propte zijn schoenen bij de stapel tussen de kleine trapopgang en het deurtje naar de kelder.

Achter Ra aan klom hij naar boven, naar het geroezemoes dat hem op een of ander manier vertrouwd voorkwam. Het rook een beetje muffig, maar toch ook uitdagend. Lucht die vooral verwachtingsvol was en hem aan vroeger deed denken: de geur van katten, natte sokken, wierook, zware shag en pas gezette koffie. Hij was wat gespannen, hij ging weliswaar vrijwillig het toneel weer op, maar was onzeker, terwijl het doek al opging, welke rol hij nou ging spelen.

Aurelia maakte zich van de anderen los en kwam op hem toe. 'Ward, wat leuk dat je bent gekomen.' Ze omhelsde hem. Hij voelde de kralen die haar bovenlichaam bedekten en rook haar haren. Het deed hem denken aan pas gemaaid gras, gezaagd hout en nog iets.

Ze droeg zoals vroeger een hippiejurk die om haar middel bijeen werd gehouden met een leren riem. Om haar rechter pols had ze een met kleurige stenen versierde armband en in haar oorbellen zaten dezelfde kleuren. Ze was op het eerste gezicht niet veel veranderd sinds *Golden Sun is down*, alweer tien jaar geleden. In haar ooghoeken zaten al wel een paar kraaienpootjes en ook haar wangen leken wat voller dan toen.

De woonkamer was gevuld met mannen en vrouwen van middelbare leeftijd en enkele ouderen. De meesten liepen op kousenvoeten en een enkeling op sloffen. Er werd stevig geroookt, een oude gewoonte waarvan de actievoerders van weleer blijkbaar moeilijk afstand konden nemen.

In de koepelvormige buitenmuur zaten op verschillende hoogtes ronde ramen waarlangs wolkenflarden en een flauw zonnetje elkaar afwisselden. In het midden van de woning, onder het plafond waarboven nog een piepklein slaapkamertje lag, brandde een grote lamp om het weinige licht van buiten te ondersteunen.

Een grote man met baard liep op Aurelia en hem toe. Hij nam z'n sigaret uit zijn mond en zei: 'Kijk eens wie we daar hebben, onkruid vergaat niet.' Hij had nog steeds die bazige en wilskrachtige ogen van de gevreesde studentenleider die hij ooit was. Maar de zwarte, imposante baard van toen was nu rafelig en onverzorgd, en mas-

keerde niet langer z'n hazenlip. De man was te zwaar voor zijn leeftijd, maar droeg nog wel als in zijn hoogtijdagen een spijkerjasje, wel een maatje te klein.

'Martov, zorg jij even dat Ward koffie krijgt,' zei Aurelia toen Ra met nieuwe gasten naar boven kwam. Het klonk als een echtpaar dat routinematig de taken verdeelde tijdens een verjaardagsfeestje. Die gedachte deed een vage jaloezie bij Ward opkomen.

Bij het buffet wees Martov hem op de koffiekkan en de kopjes. 'Suiker, melk en de lepeltjes zitten in het mandje, ik spreek je straks vast nog wel even.' Hij draaide zich naar de man achter het kleine buffet. 'Leo, graag een appelgebakje voor Ward,' en liep terug om de nieuwe gasten een hand te geven.

Martov van Laar, hét alfamannetje op de apenrots van de wereldverbeteraars. Dé man die alle machinaties van het militair-industrieel complex wist te duiden, dé herdershond die de kudde bijeenhield en verdwaalde schapen weer terugbracht, goedschiks of kwaadschiks. Ward had Martov nooit gemogen en had hem al in hun studententijd, al vór voor *Golden Sun is down*, proberen te ontlopen. Maar tien jaar geleden had het lot al anders beslist.

De man die Leo heette, haalde een appelgebakje uit de koelkast en schoof het op een bordje. 'Alsjeblieft,' en stelde zich voor als Leo Lap.

Leo was een lange, magere man met een sikje en onrustige ogen. 'Kennen we elkaar van vroeger?'

'Zou kunnen,' zei Ward voorzichtig.

'Ik was in Utrecht volop actief in de anti-kernenergiebeweging, leuke tijd waarin ik ook Ria heb leren kennen. Was je erbij in Borssele? God, dat is toen nog een behoorlijke knokpartij geworden. Ik zeg je dat zo'n wapenstok hard aankomt, de hufters. Woonde je in de buurt of heb je in het tentenkamp gebivakkeerd? Jezus, wat een smeerboel na een paar dagen, klote weer ook nog.'

Een vrouw met gemillimeterd haar keek dreigend hun kant op, maar Leo was niet meer te stoppen.

'En in Almelo bij de blokkade van URENCO? Daar is de ME toch uren bezig geweest om ons weg te slepen. Je zat in rijen naast elkaar met armen en benen in elkaar gehaakt, dan hadden de juten steeds